

Szociális és Családügyi Minisztérium

NÉDÓ FERENC
munkavédelmi referens

BIZTONSÁGTECHNIKA 2026 - TOVÁBBKÉPZŐ SZEMINÁRIUM

***MUNKAEGÉSZSÉGÜGYI HATÁRÉRTÉKEK VÁLTOZÁSAI,
MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI***

NÉDÓ FERENC

2026. május 28.

TÖRVÉNYI SZINTŰ MÓDOSÍTÁSOK

2025. december 21-én hatályba lépett Mvt. módosítások – AZBESZT –

2025. évi **Mvt. módosítás** legjelentősebb lépése a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2009/148/EK irányelv módosításáról szóló, 2023. november 22-i (EU) **2023/2668 európai parlamenti és tanácsi irányelv** átültetése.

A szabályozás **kiemelt célja az azbesztmentesítésben dolgozók (szervezett munkavégzés) és a bontás hatókörében tartózkodók egészségének védelme**: A már korábban beépített egészségkárosító építőanyagok elbontásával képződött környezet- és egészségkárosító veszélyes hulladék szakszerű kezelése nagymértékben hozzájárul az egészségmegőrzéshez.

EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS (EU) 2023/2668 IRÁNYELVE

2009/148/EK IRÁNYELV MÓDOSÍTÁSA (MUNKAHELYI AZBESZTEXPOZÍCIÓVAL KAPCSOLATOS KOCKÁZATOK)

(Átültetési/végrehajtási határidő: 2025.12.21., 2029.12.21.)

- Az EU-ban becslések szerint **4,1-7,3 millió munkavállaló van kitéve azbesztnak**, elsősorban az azbeszttartalmú épületek bontása és karbantartása során (RPA, 2021).
- Az azbesztnak kitett összes munkavállaló **97 %-a dolgozik az építőiparban**.
- Az irányelvmódosítás az **azbeszt munkahelyi expozíciós határértékét** a jelenlegi érték **1/10-re** csökkenti (0,1 rost/köbcentiméterről [f/cm^3] **0,01 f/cm^3 -re**). (EP javaslat: 1/100-a!)
- Előírja a **korszerűbb mérési követelmények és pontosabb mérési módszerek (elektronmikroszkóp)** alkalmazását az EU-ban leginkább elterjedt *fáziskontraszt-optikai mikroszkópos módszer helyett*.
- Az új határértékeknek – átmeneti időszak alkalmazásával – **2029. december 21-től** kell megfelelni.
- A bontási vagy azbesztmentesítési munkálatokat megelőzően **külön engedélyt** kell beszerezni az azbesztmentesítéshez. Nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni az **engedélyt kapott vállalkozások listáját**.
- Az **oktatásra vonatkozó minimumkövetelmények** meghatározása külön mellékletben.
- Az azbeszt által okozott **foglalkozási megbetegedések listájának** korszerűsítése.

2025. december 21-én hatályba lépett Mvt. módosítások – AZBESZT –

Új 63/G. § azbeszt Irányelv átültetése

Az Irányelv szerint azon vállalkozásoknak, amelyek azbesztbontási vagy azbesztmentesítési munkát szándékoznak végezni, **a munkálatok megkezdése előtt engedélyt kell beszerezniük az illetékes hatóságtól.** A munkáltatónak az azbeszttel végzett tevékenységet eddig is be kellett jelenteni a tevékenység megkezdése előtt a területileg illetékes munkavédelmi hatóság számára és a munkavédelmi hatóság erről egyrészt nyilvántartást vezet, másrészt helyszíni ellenőrzést is végez. A meglévő munkaegészségügyi és munkabiztonsági szakismeret miatt célszerű, ha az engedélyt is a területileg illetékes munkavédelmi hatóság adja ki.

A kérelem benyújtásával a munkáltatók teljesítik az Irányelvben meghatározott bejelentési kötelezettséget is. **A rendelkezés tartalmazza az engedélykérésre, nyilvántartás vezetésre vonatkozó szabályokat.**

MINISZTERI RENDELETEKET ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK

Miniszteri rendeleteket érintő módosítások (40/2025. NGM rendelet)

40/2025. (XII. 19.) NGM rendelet az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (2025. december 21., 2029. 12. 21) - azbeszt irányelv átültetés

Az Irányelvben szereplő módosítások részben az **eredeti irányelv** rendelkezéseinek **pontosítását**, kiegészítését, **részben új előírások bevezetését** célozzák. Tekintettel arra, hogy a módosítások sok rendelkezést érintenek – egyetértve a **BM/Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (MFF) ezirányú javaslatával** – az *azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről* szóló 12/2006. (III. 23.) EüM rendelet módosítása helyett **új miniszteri rendelet** került megalkotásra.

Miniszteri rendeleteket érintő módosítások – új rendelet (40/2025. NGM rendelet)

- Az új rendelet az irányelvmódosítás alapján alapvetően a korábbi jogszabály, a **12/2006. (III. 23.) EüM rendelet előírásaira épül**, de **több új, illetve korszerűsített követelményt** tartalmaz.
- A szabályozás a preambulumban hangsúlyosabban kiemeli, hogy az előírások a **munkavállalók** mellett a **hatókörben tartózkodók (lakosság) egészségvédelmének** fokozását is szolgálják (népegészségügyi jelentőség).
- **Hatály: tényleges vagy potenciális expozíció** („... kockázatnak van vagy lehet kitéve”) - nincs változás.
- A **CMR rendelet - 55/2023. (XII.28.) GFM rendelet - rendelkezéseit** kell alkalmazni, **ha azok** a munkavállalók munkahelyi egészségére és biztonságára nézve **kedvezőbbek**.
- Az irányelv alapján annak előírása, hogy az **azbesztkezelés** egyéb formáival szemben **előnyben részesítsék az azbeszt vagy azbeszttartalmú anyagok eltávolítását**.
- A **kockázatértékelésben külön** ki kell térni a **zárt térben történő tevékenységre**, az azzal kapcsolatos védelem meghatározására.
- A **munkahelyi** expozíció (8 órás időtartamra vonatkoztatott) **határérték 2025.12.21-től a tizedére csökkent: 0,01 rost/cm³** = korábbi magyar „levegőtisztasági határérték”. Csak az 5 mikrométernél hosszabb, 3 mikrométernél vékonyabb rostokat kell figyelembe venni, amelyeknél a hosszúság és a szélesség egymáshoz viszonyított aránya 3:1-nél nagyobb.
- **2029.12.21-től a határérték** az irányelvi előírások alapján **0,01 rost/cm³**, vagy **0,002 rost/cm³** (nyolcórás TWA). **A 0,2 mikrométernél vékonyabb rostokat is figyelembe kell venni – elektronmikroszkópos vagy egyenértékű/pontosabb módszer.**

Miniszteri rendeleteket érintő módosítások (41/2025. NGM rendelet)

41/2025. (XII. 19.) NGM rendelet a kémiai kóroki tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló **5/2020. (II.6.) ITM rendelet módosításáról** (2025.12.21., 2029. 12. 21) - azbeszt irányelv átültetés

A módosítás célja elsődlegesen **jogharmonizációs kötelezettség** teljesítése.

A munkájuk során **azbeszttel** kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2009/148/EK irányelv módosításáról szóló, 2023. november 22-i (EU) **2023/2668 európai parlamenti és tanácsi irányelv** átültetése kapcsán szükséges a hazai jogszabályok, ezeken belül – az azbesztre vonatkozó határértékek tekintetében - a kémiai kóroki tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló 5/2020. (II. 6.) ITM rendelet módosítása is.

A módosítás továbbá tartalmaz néhány **szakmai pontosítást a határértékek tekintetében**, a legújabb **tudományos kutatások** eredményeinek fényében.

Miniszteri rendeleteket érintő módosítások (41/2025. NGM rendelet)

- **5/2020. (II. 6.) ITM rendelet 1. melléklet** 1.1. pontjában található táblázat 32. sor: **BENZOL** (ÁK-érték, ppm-ben kifejezve) 1 helyett **0,5** (pontosítás a **2022/431 EU irányelv – CMRD IV. csomag** alapján: **1,65 mg/m³ = 0,5 ppm**: az anyag molekulatömegétől függően, 25°C, 1 atm). **2026.04.06-től: 0,66 mg/m³ = 0,2 ppm.**
- 216. sor: **N-METIL-2-PIRROLIDON** (G-oszlop, Jellemző tulajdonság) b, Repr.(1B), **BEM**: kiegészül a kötelező biológiai monitorozásra utaló jelöléssel (3. melléklet).
- **5/2020. (II. 6.) ITM rendelet 2. melléklet, 2. pontjában található táblázat**: Rostszerkezetű porok megengedett koncentrációi: **AZBESZT** 0,1 helyett **0,01** rost/cm³. **(2025.12.21-től)**
- **2029.12.21-től**: „**0,01** idővel súlyozott átlag, 8 órára vonatkoztatva összhangban az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló rendeletben foglalt mérési követelményekkel) vagy **0,002** (idővel súlyozott átlag, 8 órára vonatkoztatva)” - **A rostsámlálás során figyelembe kell venni a 0,2 mikrométernél vékonyabb rostokat is** (EM vagy egyenértékű/pontosabb módszer).

Miniszteri rendeleteket érintő módosítások (41/2025. NGM rendelet)

- **5/2020. (II. 6.) ITM rendelet 3. melléklete** (A foglalkozási vegyi expozíció esetén vizsgálandó biológiai expozíciós és hatásmutatók megengedhető határértékei vizeletben):

- 5. sor: **BENZOL:**

	A	B	C	D	E	F	G
1.				Megengedhető határérték			
2.	Vegyi anyag	Biológiai expozíciós (hatás) mutató	Mintavétel ideje	mg/g kreatinin	mikromol/ mmol kreatinin (kerekített értékek)	mg/l	µmol/l
5.	Benzol	S-fenil-merkaptursav*	m.v.	0,022	0,011		

*Megjegyzés: a határérték az SPMA előanyagának (pre-SPMA) pH<2 körülmények között történő átalakítása után az összes SPMA-ra vonatkozik

A 2022/431 EU irányelv előírásának megfelelően **szükségessé vált** a rendelet 3. sz. mellékletében **a vizelet S-fenil-merkaptursav határértékének módosítása is**, az ECHA (DFG) és az **NNGYK MFF javaslata szerint**.

Miniszteri rendeleteket érintő módosítások (41/2025. NGM rendelet)

- **5/2020. (II. 6.) ITM rendelet 3. melléklete** (A foglalkozási vegyi expozíció esetén vizsgálandó biológiai expozíciós és hatásmutatók megengedhető határértékei vizeletben):

- 21. sor: **Nikkel:**

	A	B	C	D	E	F	G
1.				Megengedhető határérték			
2.	Vegyianyag	Biológiai expozíciós (hatás) mutató	Mintavétel ideje	mg/g kreatinin	mikromol/mmol kreatinin (kerekített értékek)	mg/l	μmol/l
21.	Nikkel	nikkel	mhv., m.v.	0,0030	0,0058	0,003	0,051

Az **NNGYK MFF javaslat**a alapján, *elmúlt évek hazai, fokozott nikkel expozíciós eseteinek adatait tanulmányozva: a nyári időszakban sok minta kreatinin koncentrációja esett a magasabb sávba (dehidratáltság); a minta – szennyezett kéz és/vagy munkaruha által okozott – külső szennyeződése: mintaadás előtt kötelező a ruhaváltás és a kézmosás; A dohányzás esetenként jelentősen hozzájárulhat a nikkelterheléshez 50%; táplálék – 2% (pl. olajos magvak, teljes kiőrlésű gabona, szója, lencse, mák, csokoládé, tengeri halak), levegőből – akár 100%!*

Miniszteri rendeleteket érintő módosítások (41/2025. NGM rendelet)

- **5/2020. (II. 6.) ITM rendelet 3. melléklete** (A foglalkozási vegyi expozíció esetén vizsgálandó biológiai expozíciós és hatásmutatók megengedhető határértékei vizeletben):
 - 30. sor: **N-METIL-2-PIRROLIDON** :

	A	B	C	D	E	F	G
1.				Megengedhető határérték			
2.	Vegyianyag	Biológiai expozíciós (hatás) mutató	Mintavétel ideje	mg/g kreatinin	mikromol/mm ol kreatinin (kerekített)	mg/l	μmol/l
30.	n-metil-2-pirrolidon	5-hidroxi-N-metil-2-pirrolidon	m.v	70			

Az NNGYK MFF határértékként - a SCOEL és az ECHA által is javasolt - 70 mg/g kreatinin értéket javasolta.

CMRD 5. csomag: Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/869 irányelve

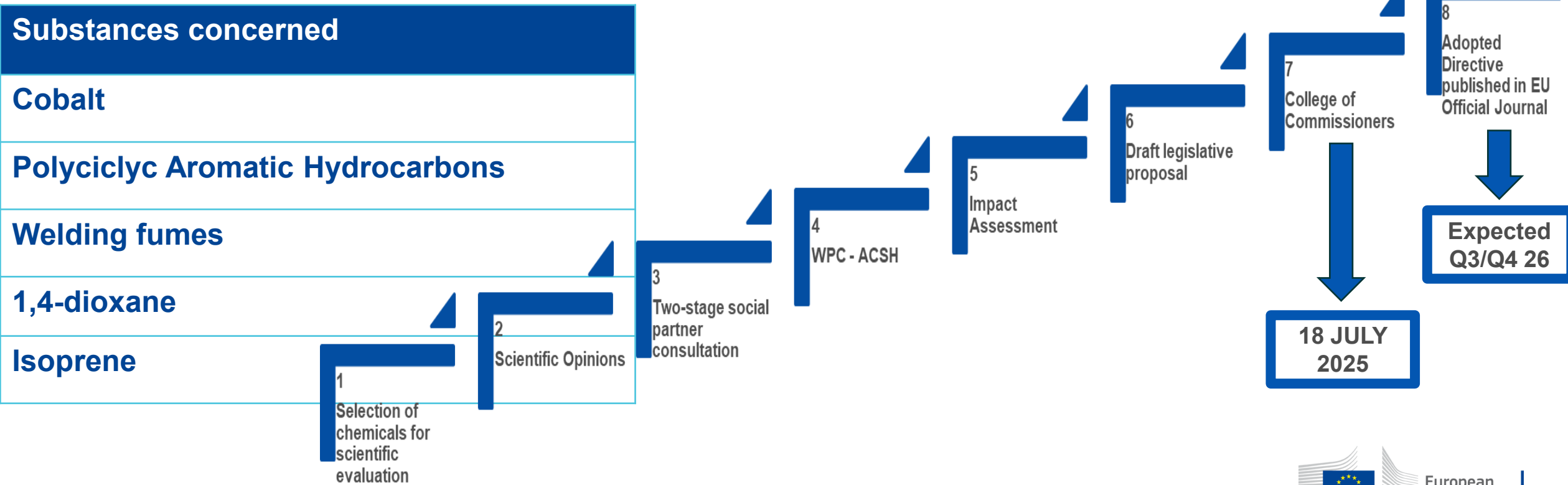
(Átültetési/végrehajtási határidő: 2026. 04.09., 2028.12.31..)

- Az Európai Bizottság **2023. február 13-án** tette közzé az **ólomra és annak szervesetlen vegyületeire**, valamint a **diizocianátokra** vonatkozó irányelv-módosítási javaslatát:
- **Az ólom jelenlegi munkahelyi levegőben megengedett uniós határértéke 1/5-ére** (belélegezhető frakció: 0,03 mg/m³), a **biológiai határértéket közel 1/5-ére** (15 µg Pb/100 ml vér) **csökken**.
- **2028. december 31-ig** átmeneti biológiai határérték, legfeljebb **30 µg Pb/100 ml vér** alkalmazható: *megfelel a hatályos magyar határértéknek.*
- **2029. január 1-jétől** az ólom és szervesetlen vegyületeinek vérben megengedhető határértéke: **15 µg Pb/100 ml vér** (+*speciális szabályok*, csökkenő tendencia – további foglalkoztatás?)
- Megjegyzés: „*Non-threshold reprotoxic substance*” (küszöbértékkel nem rendelkező repr. k. anyag).
- **Diizocianátokra vonatkozó uniós foglalkozási expozíciós határértékek bevezetése:**
 - TWA: 6 µg/m³ (0,006 mg/m³) (belélegezhető frakció) (ÁK)
 - STEL: 12 µg/m³ (0,012 mg/m³) (belélegezhető frakció) (CK).
- Átmeneti intézkedések: 2028. december 31-ig az alábbi határértékek alkalmazhatók:
 - TWA: 10 µg/m³ (0,010 mg/m³)
 - STEL: 20 µg/m³ (0,020 mg/m³).

A diizocianátok foglalkozási expozíciós határértékét az EU most először szabályozza, ugyanakkor **Magyarország már 2001 óta rendelkezik egyes diizocianát vegyületek (MDI, HDI, NDI) vonatkozásában előírt munkahelyi levegőben megengedett határértékekkel.**

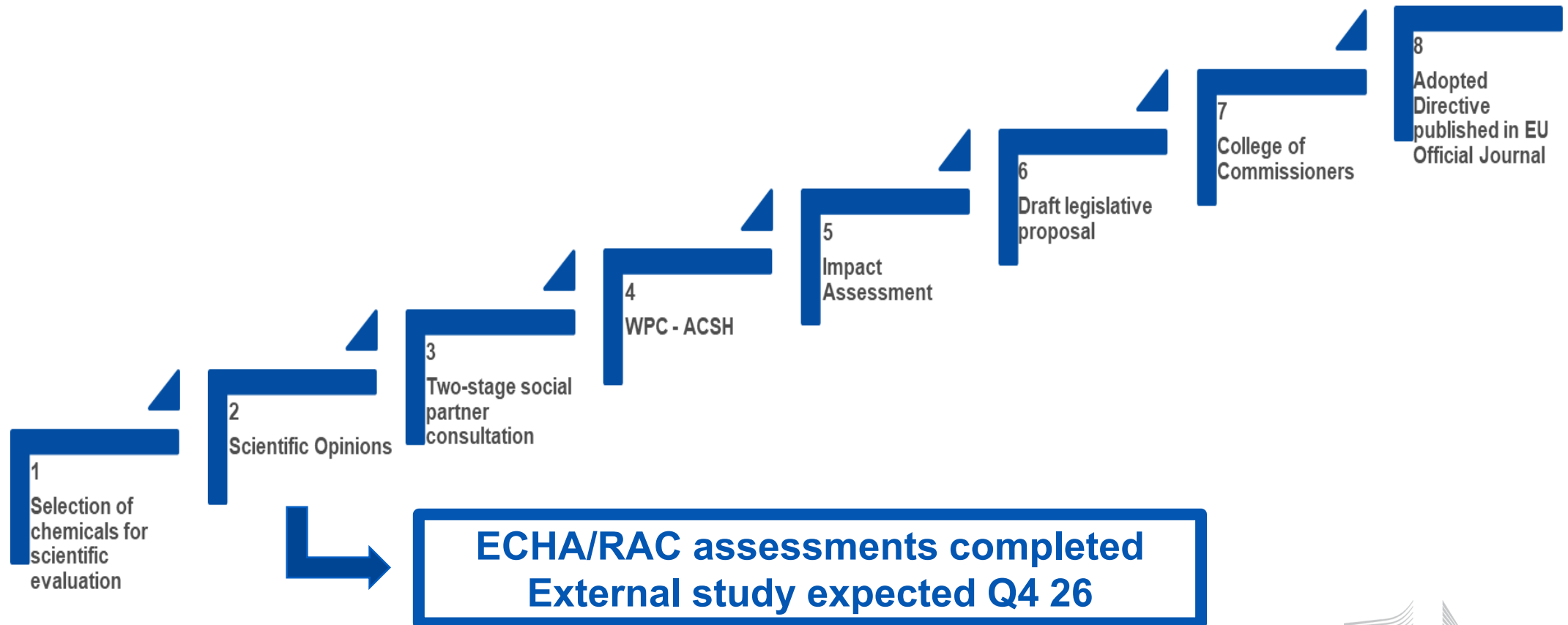
A. Ongoing legislative & scientific activity

CMRD 6

A. Ongoing legislative & scientific activity

CMRD 7

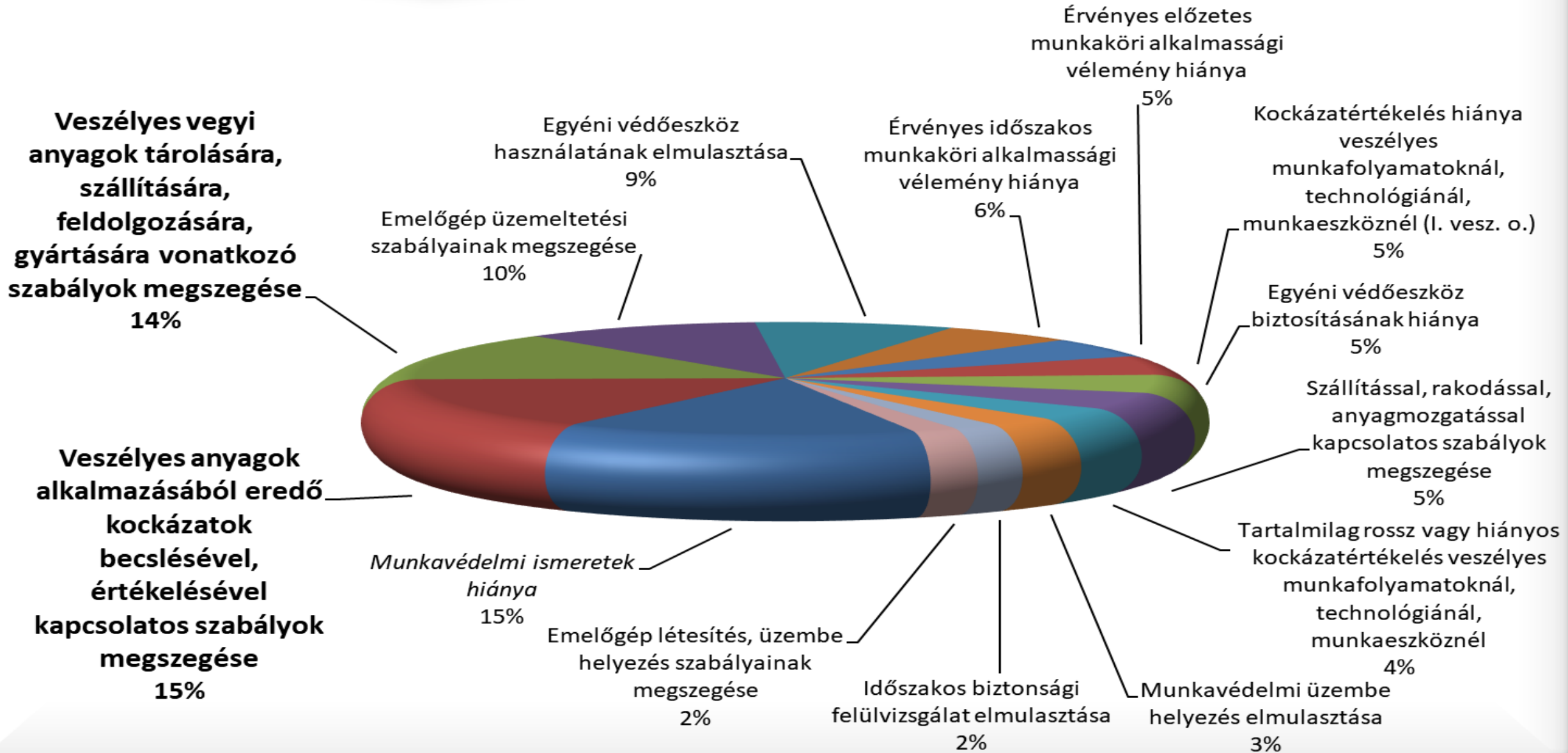
A. Ongoing legislative & scientific activity

CMRD 7

Substances/groups of substances concerned
1,2-Dichloropropane
1,2,3-Trichloropropane
2-Chloro-1,3-butadiene (Chloroprene)
2,3-Epoxypropyl methacrylate (glycidyl methacrylate)
Nitrosamines
Respirable Crystalline Silica
Chromium VI compounds

A MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI

Kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlása 2025. év

Köszönöm a figyelmet!